

BIJBELS GRIEKS LES 2

2.1 Naamvallen

Als u de zin "De predikant gaf" leest, zult u het er ongetwijfeld mee eens zijn, dat die zin niet af is. Er moet nog een *aanvulling* komen. Dat is ook het geval met de volgende zinnen:

- Ik geef.
- De leraar leent.

"de predikant", "ik" en "de leraar" noemen we het **onderwerp**.

De drie zinnen kunnen op de volgende manier afgemaakt worden:

- De predikant gaf **de trouwbijbel**.
- Ik geef **een boterham**.
- De leraar leent **dat prachtige boek**.

"de trouwbijbel", "een boterham" en "dat prachtige boek" noemen we het **lijdend voorwerp**.

De bovenstaande zinnen kunnen *nog* een aanvulling krijgen:

- De predikant gaf **het bruidspaar** de trouwbijbel.
- Ik geef **de bedelaar** een boterham.
- De leraar leent **mijn vriend** dat prachtige boek.

"het bruidspaar", "de bedelaar" en "mijn vriend" noemen we het **meewerkend voorwerp**.

Voor het meewerkend voorwerp kun je **aan** of **voor** zetten.

In het Grieks wordt bijvoorbeeld het woord "de slaaf" als lijdend voorwerp anders geschreven dan als onderwerp.

Dat geldt ook voor het meewerkend voorwerp.

Zie de volgende zinnen:

-De slaaf (ὁ δούλ -ος) nam de brief mee.	"de slaaf" = onderw.
-Hij gaf de slaaf (τῷ δούλ -ῳ) de brief.	"de slaaf" = meew.vw.
-De heer riep de slaaf (τοῦ δούλ -ου).	"de slaaf" = lijd.vw.

Als **onderwerp** heeft het woord slaaf de uitgang -ος. Dit is de **nominativus** of eerste naamval.

Als **meewerkend voorwerp** heeft dit woord de uitgang -ῳ. Dit is de **dativus** of de derde naamval.

Als **lijdend voorwerp** heeft dit woord de uitgang -ου. Dit is de **accusativus** of vierde naamval.

Tenslotte nog de tweede naamval. Deze is te zien in de volgende zin: Het werk van de slaaf was goed.

In het Grieks schrijft men voor "van de slaaf" τοῦ δούλ -ου.

Zoals te zien is: weer een andere vorm. Dit is de **genetivus** of de tweede naamval.

BIJBELS GRIEKS LES 2

Voorbeeld.

De cursist schrijft haar docent een lange brief.

De cursist = onderwerp; haar docent = meewerkend voorwerp; een lange brief = lijdend voorwerp.

2.2 Manlijk, vrouwelijk en onzijdig.

In het Grieks kennen we *manlijke* woorden, *vrouwelijke* woorden en *onzijdige* woorden. Van elk geslacht geven we een of meer voorbeelden.

geslacht	manlijk	vrouwelijk	vrouwelijk	onzijdig
vertaling	de slaaf	de duisternis	de bron	het werk
nom.	ὁ δούλος	ἡ σκοτία	ἡ πηγή	τὸ ἔργον
gen.	τοῦ δούλου	τῆς σκοτίας	τῆς πηγῆς	τοῦ ἔργου
dat.	τῷ δούλῳ	τῇ σκοτίᾳ	τῇ πηγῇ	τῷ ἔργῳ
acc.	τὸν δούλον	τὴν σκοτιαν	τὴν πηγην	τὸ ἔργον

De woordjes ὁ, του, τῷ, τον, ἡ enz. noemen we **lidwoorden**. Die lidwoorden moet u goed kennen. Aan deze lidwoorden kunt al zien met welke naamval u te maken hebt.

NB!

- Als een lidwoord ontbreekt, moet u aan de uitgang van het woord zien wat de naamval is.
- δούλος betekent **zonder lidwoord** “slaaf” of “**een** slaaf”.
Dus: δούλος γραφει = **een** slaaf schrijft

NB! Ook *bijvoeglijke naamwoorden* hebben naamvallen. Voorbeelden:

μακρός = lang, τῷ μακρῷ δούλῳ = (aan) de *lange* slaaf
 του μακρου δούλου = van de *lange* slaaf. (Hierover in les 3 meer!)

Voorbeelden

Bij de volgende woorden kunnen we steeds kiezen of we met het onderwerp, lijdend voorwerp of meewerkend voorwerp te doen hebben.

τὴν ἐπιστολὴν	= lijdendvoorwerp
ὁ Κύριος	= onderwerp
τὴν σκοτιαν	= lijdendvoorwerp
ἡ ἀγάπη	= onderwerp
τον φοβον	= lijdendvoorwerp
τῷ φιλῳ	= meewerkend voorwerp
τὴν πηγην	= lijdend voorwerp

BIJBELS GRIEKS LES 2

2.3 Woordvolgorde

Het kennen van de naamvallen is o.a. zo belangrijk omdat de Griekse woordvolgorde afwijkt van onze woordvolgorde.

φοβον ἔχει ὁ δουλος

We zien dat “de slaaf” onderwerp is en dat “angst” lijdendvoorwerp is. U mag dus vertalen: de slaaf heeft angst.

Er had evengoed kunnen staan: φοβον ὁ δουλος ἔχει of ὁ δουλος ἔχει φοβον

Oefenopdracht 1

(De antwoorden staan aan het einde van de les. Kijk de oefenopdrachten **meteen** na!)

Schrijf van de volgende Griekse woorden welke naamval ze hebben. Kort de naamvallen af. Voorbeeld: ἡ ἀγαπη - nom.

- τον βαρβαρον
- τω φοβω
- την μαχην
- του θεου
- το τεκνον 2 x !
- τη μαχη

2.4 De Griekse taal (2)

Het Nieuwe Testament is geschreven in het Grieks. Om precies te zijn: in het **koinè-Grieks**. Het koinè-Grieks is *niet* het Grieks van de klassieke schrijvers en dichters, maar de **wereldtaal** van die dagen. Het is enigszins te vergelijken met het Engels in onze tijd. Wat zien we ook hier Gods voorzienigheid. Toen Gods Woord beperkt moest blijven tot Israël, was er een taal die men *alleen* in Israël verstond. Maar toen het Evangelie tot alle volken moest worden gebracht, was daar een *wereldtaal*.

Doordat de Grieken echter de christelijke ideeën van oudsher niet kenden, was de Griekse taal niet helemaal geschikt om er een adequate uitdrukking aan te geven. Verschillende Griekse woorden krijgen in het Nieuwe Testament dan ook een gewijzigde betekenis. En omdat het Aramees de spreektaal was in de dagen van de Heere Jezus, is het ook geen wonder dat er vooral in de evangeliën veel woorden voorkomen die uit het Aramees overgenomen zijn.

In de Griekse handschriften werden de woorden zonder onderbreking aan elkaar geschreven. De accenten en de leestekens, die we nu in een Grieks Nieuwe Testament lezen, ontbraken. Nadat men tot de negende eeuw in hoofdletters (majuskels) geschreven had, ontwikkelde zich in de negende eeuw langzamerhand het lopende schrift in kleine letters (minuskels).

De eerste gedrukte tekst van het Nieuwe Testament verscheen in 1516 van de hand van Erasmus. Van deze uitgave verschenen verschillende herdrukken. Luther maakte er voor zijn Bijbelvertaling gebruik van.

Ook anderen deden uitgaven van het Griekse Nieuwe Testament het licht zien.

BIJBELS GRIEKS LES 2

Zo gaven de gebroeders Elsevier een Grieks Nieuw Testament uit. In het voorbericht van de tweede editie schreven zij dat de lezers nu een door allen aanvaarde tekst in handen hadden. Op grond hiervan kreeg deze gedrukte tekst de naam **Textus Receptus** (aanvaarde tekst). Ook de tekst van het Nieuwe Testament van de Statenvertaling berust hierop.

2.5 Het werkwoord εἶμι = zijn.

In alle talen is het werkwoord **zijn** onregelmatig. Ook in het Grieks.

Bekijk daarom de onderstaande tabel goed en leer de vervoeging van dit werkwoord uit uw hoofd.

ik ben	εἶμι	wij zijn	ἐσμεν
jij, u bent	εἶ	jullie zijn; u bent <i>mv.</i>	ἐστε
hij, zij, het is	ἐστί(ν)	zij zijn	εἶσι(ν)

N.B! In het vervolg zullen we de beleefdheidsvorm “u” niet meer noemen. De tabellen blijven hierdoor eenvoudiger. Ook u mag ze weglaten bij de vertaling van werkwoordsvormen.

Voorbeelden

εἰπέ μοι, τίς ἐστίν;	= Zeg mij, wie is hij?
εἶμι Πέτρος	= Ik ben Petrus.
Παυλὸς ἐστίν.	= Het is Paulus.
σοφὸς εἶ.	= Jij bent wijs.
ζωὸς ἐστίν	= Hij is levend.

N.B! Er komt een ν achter ἐστί als het volgende woord met een klinker of een tweeklank begint. Ook aan het eind van een regel!

2.6 Het participium

Een participium is een vorm van het werkwoord die wij ook kennen. Wij spreken van een *tegenwoordig deelwoord*. Voorbeelden zijn: zeggend(e), lopend(e), slapend(e).

Voorbeelden in het Grieks:

γράφω = schrijvenγράφων = schrijvend(e)

ὁ γράφων = degene die schrijft, wie schrijft of de schrijver

γινώσκω = weten, kennen, herkennen

γινώσκων = bv. kennend(e)

ὁ γινώσκων = bv. degene die kent, wie kent

ἀγαπᾶω = liefhebben

ἀγαπῶν = liefhebbend(e)

ὁ ἀγαπῶν = degene die lief heeft, wie lief heeft

BIJBELS GRIEKS LES 2

ὁ ἀδελφος = de broer

μισω = haten

μισων = hatend(e)

ὁ μισων τον ἀδελφος = degene die de (zijn) broer haat

ὅτι = dat, πιστευω = geloven, πιστευων = gelovend(e)

ὁ πιστευων ὅτι Ἰησους ἐστιν ὁ Χριστος = degene die gelooft dat Jezus is de Christus.

Het participium dat in de bovenstaande voorbeelden aan de orde is geweest, is het **participium, praesens, mannelijk, nominativus, enkelvoud**

Afgekort: **part. prs. mnl. nom. ev.**

Waarom? Er staat ὁ voor dus het is: mnl. nom. ev.

Oefenopdracht 2 (De antwoorden staan aan het einde van de les.)

Leer: ἔχω = hebben; ὁ υἱος = de zoon; ἡ ζωη = het leven

Vertaal:

a. εἰπέ μοι, τίς εἶ;

b. εἶμι Παυλος.

c. ὁ γινωσκων τον Θεον...

d. ζωος ἐτι (nog) ἐστιν;

e. ὁ ἔχων τον υἱον ἔχει την ζωην.

Hier volgen een aantal woorden die u nodig hebt om opdracht 1 te kunnen maken.

Leest u ze een paar keer aandachtig door. Spreek ze hardop uit! Zoek naar b.v. een ezelsbruggetje om ze te onthouden.

ὁ λογος = het woord

το φως = het licht

ἐν τη σκοτια = in de duisternis (Ook voorzetsels *beïnvloeden* de naamval.
Zo wordt ἐν *altijd* gevolgd door de *derde* naamval)

φαινω = schijnen

ἡ ὁδος = de weg

ἡ ἀληθεια = de waarheid

ὁ πρωτος = de eerste

ὁ ἐσχατος = de laatste

ὁ κηρυξ = de heraut

βαπτίζει = hij doopt

πολλακις = dikwijls

BIJBELS GRIEKS LES 2

Opdracht 1 (De antwoorden staan aan het einde van de les.)

- Vertaal :

Ἰωαννης λεγει·

Χριστος ὁ λογος ἐστιν.

Χριστος το φως ἐστιν.

Το φως ἐν τη σκοτια φαινει.

Χριστος ἡ ὁδος και ἡ ἀληθεια ἐστιν.

Χριστος το Α και το Ω ἐστιν.

Χριστος ὁ πρωτος και ὁ ἐσχατος ἐστιν.

.....

Ἰωαννης το φως οὐ ἐστιν.

Ἰωαννης πολλακις βαπτιζει.

Ἰωαννης κηρυξ ἐστιν.

Opdracht 2 (De antwoorden staan aan het einde van de les.)

Ook hier geldt: leest u deze woorden een paar keer aandachtig door. Spreek ze hardop uit! Zoek een naar b.v. een ezelsbruggetje om ze te onthouden.

Van het woord **δυναμις** komt ons woord dynamiet. Dat woord onthoudt u vast wel!

Het woord **καρδια** vinden we terug in ons woord cardiologie.

κλητος	=	geroepen	ἡ ἐπιστολη	=	de brief
ἡ δυναμις	=	de kracht	το τελος	=	het einde
ἡ παραγγελια	=	de wet	ἡ ἀγαπη	=	de liefde
ἐκ	=	uit	καθαρος	=	zuiver
ἡ καρδια	=	het hart	ἡ χαρις	=	de genade
ὁ Κυριος	=	de Heere	μετα	=	met
παντων	=	allen	ὑμων	=	van u, jullie

N.B. παραγγελια , spreek uit: parangelia !

ἐκ wordt *altijd* gevolgd door de *tweede* naamval (genetivus)

Als μετα door een tweede naamval wordt gevolgd, betekent het “(samen) met”.

BIJBELS GRIEKS LES 2

- Vertaal nu de volgende tekst.

ΠΑΥΛΟΣ

Εἰπέ μοι, τίς ἐστὶ Παῦλος;
 Παῦλος ἀποστολὸς ἐστίν.
 Παῦλος κλητὸς ἀποστολὸς ἐστίν.
 Παῦλος δούλος Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐστίν.
 Πολλακίς ἐπιστολὴν γράφει.
 Παῦλος λέγει·
 Το εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ δύναμις Θεοῦ ἐστίν.
 Το τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας.
 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

Opdracht 3 (De antwoorden staan aan het einde van de les.)

ποιεῶ = doen; τὸ θελημα = de wil; ἐθέλω = willen; σωζῶ = redden;
 ὁ ἁμαρτωλὸς = de zondaar

- **Vertaal de volgende zinnen.**
 - ὁ ποιῶν τὸ θελημα τοῦ Θεοῦ ...
 - ὁ γινώσκων τὸν υἱόν...
 - ὁ ποιῶν τὴν ἀληθειᾶν ἐργετᾶται (komt) πρὸς (tot) τὸ φῶς.
 - Χριστὸς ἁμαρτωλὸς σωζειν ἐθέλει.

2.7 Klassieke achtergrondinformatie

De Odyssee

In de vorige les las u een korte samenvatting van de Ilias. Hier leest u een samenvatting van de Odyssee.

De Odyssee verhaalt in ca. 11.000 in versmaat geschreven regels de terugkeer van Odysseus, koning van Ithaka, na de Trojaanse Oorlog. Het verhaal speelt zich in 41 dagen af. In werkelijkheid strekken de gebeurtenissen zich uit over 10 jaar.

Hier volgt een korte samenvatting:

De Trojaanse oorlog was voorbij. De Griekse helden waren weer naar huis teruggekeerd. Alleen Odysseus (een Griekse held) was nog op een avontuurlijke zwerftocht. De nimf Kalypso hield hem al zeven jaar gevangen in haar met wingerden begroeide grot. Zij wilde dat Odysseus haar man werd. Maar Odysseus gaat niet in op het verzoek van de beeldschone godin. Hij verlangt naar zijn vaderland, zijn vrouw en zijn zoon.

BIJBELS GRIEKS LES 2

Gelukkig krijgt de godin Athena toestemming om er voor te zorgen dat Odysseus nog eens thuis zal komen. De god Hermes, de boodschapper onder de goden, komt Kalypso mededelen dat hij vertrekken moet.

Kalypso gehoorzaamt en helpt Odysseus met het bouwen van een vlot. Ook krijgt hij van haar voedsel mee.

Met tranen in haar ogen neemt zij afscheid van haar geliefde held. Maar Odysseus duwt ongeduldig het vlot de zee in. Hij wil zo spoedig mogelijk naar huis.

Op zee overvalt hem een hevige storm. Die storm is het werk van de god Poseidon, de god van de zee. Hij mag Odysseus niet. Gelukkig weet Odysseus nog net een balk te grijpen.

Na twee dagen bereikt hij een eiland dat bewoond wordt door de Faiaken. Door hen wordt hij gastvrij onthaald.

Odysseus vertelt wat hij allemaal meegemaakt heeft en dat is heel wat! Hij heeft gevangen gezeten bij een kykloop, een eenogige reus. Hij ontmoette de tovenares Kirke, die een groot aantal van zijn makkers in zwijnen veranderde. En nog veel meer.

Na verloop van tijd brengen de Faiaken Odysseus terug naar zijn vaderland, waar zijn trouwe vrouw Penelope nog steeds op hem wacht.

nimfen, in de Griekse mythologie natuurgodheden van *lagere* rang. Men onderscheidde: bergnimfen, boomnimfen, bosnimfen, zeenimfen, waternimfen enz. Zij golden als dochters van de oppergod Zeus.

Ga niet verder als u deze tweede les bijbels Grieks niet grondig kent!

De antwoorden vindt u op de volgende pagina!

BIJBELS GRIEKS LES 2**Antwoorden oefenopdrachten****opdracht 1**

- a. acc.
- b. dat.
- c. acc.
- d. gen.
- e. nom. / acc.
- f. dat.

opdracht 2

- a. Zeg mij, wie ben jij? (*of* wie bent u?)
- b. Ik ben Paulus.
- c. Degene die God kent ...
- d. Is hij nog levend? (“Is *zij* nog levend?” kan hier niet. Dat leert u nog wel.)
- e. Degene die de Zoon heeft, heeft het leven.

Antwoorden opdrachten**Opdracht 1**

Johannes zegt:
Christus is het woord.
Christus is het licht.
Het licht schijnt in de duisternis.
Christus is de weg en de waarheid.
Christus is de alfa en de omega.
Christus is de eerste en de laatste.
Johannes is het licht niet.
Johannes doopt dikwijls.
Johannes is een heraut.

Opdracht 2**PAULUS**

Zeg mij, wie is Paulus?
Paulus is een apostel.
Paulus is een geroepen apostel.
Paulus is een dienstknecht van Jezus Christus.
Hij schrijft dikwijls een brief.
Paulus zegt:
Het evangelie van Christus is een kracht van God.
Het einde van de wet is liefde uit een rein hart.
De genade van de Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen.

BIJBELS GRIEKS LES 2

Opdracht 3

- a Degene die de wil van God doet ...
- b Degene die de Zoon kent ...
- c Degene die de waarheid doet, komt tot het licht.
- d Christus wil zondaren zalig maken.

Maak ook de extra oefening!

Klik nu links op de site op "[Extra oefeningen](#)" en vervolgens op "[Extra oefening les 2](#)"